

Seminář č. III. – Tradiční právní argumenty

I. Prostudujte si úryvek z knihy Ch. Perelmana Právní logika a odpovězte na následující otázky:

- 1) V čem se změnilo pojmání právní argumentace mezi pojetím pojmové jurisprudence a tzv. sociologických škol?
- 2) Které argumenty svědčí pro rozšíření dosahu pravidla o zákazu vstupu psů na stanici?
- 3) Z přehledu argumentů uvedených v bodě 33 tohoto úryvku jsou založeny na eliminaci a které na analogii?
- 4) Pokuste se charakterizovat společné rysy obou skupin argumentů.
- 5) Které právní argumenty jsou založeny na ideji práva jako systému?

II. Přiřaďte k jednotlivým výkladům použité právní argumenty a určete, ze které výkladové metody jsou dovozeny. Dále zdůvodněte, zda jsou uvedená řešení správná:

- a) Věci jsou podle § 498 nového občanského zákoníku movité nebo nemovité, třetí možnost není. Zvíře není věc nemovitá, neboť se nejedná ani o pozemek, ani o stavbu, ani o právo nemovité povahy. Z toho vyplývá, že zvíře je věc movitá.
- b) Rozhodnutí, kterým se dodatečně stavba nebo její změna povoluje, musí mít obsahově stejné náležitosti jako stavební povolení. Nelze připustit výklad zákona, který by stanovil mírnější kritéria pro dodatečné povolení stavby, resp. její změny, než jaká jsou kladena na řádné stavební povolení. Má-li totiž norma určité požadavky na řádné rozhodnutí v situaci, kdy žadatel o stavební povolení postupoval podle zákona, tím spíše je musí mít na rozhodnutí svou povahou mimořádné, kdy žadatel od počátku zákon nerespektoval.¹
- c) Je-li pro řízení o kasační stížnosti (z. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní) před Nejvyšším správním soudem třeba povinného zastoupení advokátem, nelze trvat na této procesní povinnosti tehdy, pokud se jedná o kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neustanovení advokáta pro řízení o žalobě před krajským soudem.

III. Který argument je podstatou aplikace následujících zákonných ustanovení? Zvažte, jaké důsledky má tato metoda právní úpravy v kontextu principu právní jistoty a autonomie vůle, příp. ve veřejném právu? Kde nalezneme pravidla pro legislativní užití výrazů „obdobně“ a „přiměřeně“? Diskutujte o povaze tohoto výkladového instrumentu.

- a) § 2188 nového občanského zákoníku:

V ostatním se na směnnou smlouvu **přiměřeně** použijí ustanovení o kupní smlouvě s tím, že se každá ze stran považuje ohledně věci, kterou směnou dává, za stranu prodávající, a ohledně věci, kterou přijímá, za stranu kupující.

¹ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2007, čj. 1 As 46/2006-75

b) § 44 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů:

(1) Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do soudního spisu, s výjimkou protokolu o hlasování, a činit si z něho výpisy a opisy.

(2) Každému, kdo na tom má právní zájem nebo kdo pro to má vážné důvody, předseda senátu na žádost povolí, aby nahlédl do spisu a aby si z něho učinil výpisy nebo opisy, ledaže jde o spis, o němž právní předpisy stanoví, že jeho obsah musí zůstat utajen.

(3) Při povolování nahlížet do spisů je nutno učinit takové opatření, aby byla zachována tajnost utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem.

(4) Odstavce 1 až 3 se použijí **obdobně** pro přehrávání záznamů, poskytování jejich kopií nebo pro jiné způsoby zachycení obsahu listiny.

c) § 21 odst. 4 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“)

(4) Za právnickou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby.

(5) Každý, kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění prokázat. V téže věci může za právnickou osobu současně jednat jen jediná osoba.

§ 21b o.s.ř.

(1) Za obec a za vyšší územně samosprávný celek jedná ten, kdo je podle zvláštního zákona oprávněn je zastupovat navenek, nebo jejich zaměstnanec, který tím byl touto osobou pověřen.

(2) Ustanovení § 21 odst. 4 a 5 platí **obdobně**.

IV. Přečtěte si nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 26. 3. 1996 sp. zn. Pl. ÚS 48/95 a promyslete následující problémy:

a) Jaké interpretační alternativy v dané věci připadaly v úvahu a o jakou právní argumentaci byly opřeny?

b) Jednalo se v daném případě o mezeru v zákoně?

c) Jakou argumentaci Ústavní soud zvolil jako ústavně konformní a proč?

d) Nabízí právní metodologie jednoznačný návod, jak se rozhodnout mezi uvedenými typy interpretačních alternativ?

V. Přečtěte si nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04 k problematice užití analogie v procesním právu a promyslete následující otázky:

a) Lze výkladem dotvářet veřejnoprávní procesní předpis, příp. za jakých podmínek?

b) Lze cestou dotváření práva překlenout mezeru spočívající v absenci kompetenční normy orgánu veřejné moci k výkonu určité pravomoci? O jaký typ mezery se jedná?

c) Jedná se v posuzovaném případě o zamýšlenou či nezamýšlenou mezeru právní úpravy?